

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการสำหรับเด็กพิเศษ และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ทั้ง 3 กลุ่ม โรงเรียน ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนที่สอนเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นเพียงอย่างเดียว กลุ่มโรงเรียนที่สอนเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเพียงอย่างเดียว และกลุ่มโรงเรียนที่สอนเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการสติปัญญาเพียงอย่างเดียว ในโรงเรียนที่สังกัดกองการศึกษาเพื่อคนพิการและ โรงเรียนที่กองการศึกษาเพื่อคนพิการจัดร่วม สำหรับเด็กพิเศษ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบ โครงการนันทนาการ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ จำนวน 75 โรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มผู้บริหาร 75 คน และครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 75 คน รวมกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 150 คน

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 122 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.33 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นำมาวิเคราะห์ครั้งนี้ มาจากแบบสอบถามแบบเลือกตอบ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ด้วยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น ดังนี้

1. แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ

1.1 นำข้อมูลที่ได้จากตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแบบสอบถาม มาแจกแจงความถี่ของคำตอบ คิดเป็นร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากตอนที่ 2 ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการจัดและดำเนินการ

โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ มาแจกแจงความถี่ของคำตอบในแต่ละข้อคำถามเพื่อหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

1.3 นำข้อมูลที่ได้จากตอนที่ 3 ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ มาแจกแจงความถี่ของคำตอบในแต่ละข้อคำถามเพื่อหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

1.4 เปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนที่สอนเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นเพียงอย่างเดียว กลุ่มโรงเรียนที่สอนเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเพียงอย่างเดียว และกลุ่มโรงเรียนที่สอนเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียว ในโรงเรียนที่สังกัดกองการศึกษาเพื่อคนพิการและโรงเรียนที่กองการศึกษาเพื่อคนพิการจัดร่วม สำหรับเด็กพิเศษ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ โดยนำค่าเฉลี่ยของข้อมูลในตอนที่ 3 มาการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ด้วยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส 7.5 ฟอร์ วินโดว์ (SPSS 7.5 for WINDOWS : Statistical Package for the Social Sciences for the Microsoft WINDOWS Version 7.5)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนน้อยเป็นเพศชาย อายุโดยเฉลี่ยของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบดำเนินโครงการนันทนาการมีอายุ 41-50 ปี ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการส่วนใหญ่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเด็กพิเศษ 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.00 รองลงมา มีประสบการณ์เกี่ยวกับเด็กพิเศษ 11-16 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.20 มีครูผู้ทำหน้าที่ในการสอนสำหรับเด็กพิเศษในโรงเรียนส่วนใหญ่มีจำนวน 1-10 คนคิดเป็นร้อยละ 60.70 รองลงมา มี

จำนวน 41-50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.10 โดยโรงเรียนที่จัดสอนเด็กพิเศษเป็นโรงเรียนที่จัดสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านอารมณ์เห็น คิดเป็นร้อยละ 29.50 โรงเรียนที่จัดสอนเด็กพิเศษเป็นโรงเรียนที่จัดสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน คิดเป็นร้อยละ 27.90 และโรงเรียนที่จัดสอนเด็กพิเศษเป็นโรงเรียนที่จัดสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาคิดเป็นร้อยละ 42.60 ทุกกลุ่มโรงเรียนเป็นแบบสหศึกษา โดยส่วนใหญ่มีจำนวนเด็กพิเศษในโรงเรียนน้อยกว่า 200 คน และส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมวิชาการเกี่ยวกับการจัดโครงการนันทนาการสำหรับเด็กพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 53.30 และไม่เคยได้รับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 46.70 ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรม 1-3 ครั้ง

2. สภาพการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียน

วัตถุประสงค์ ในการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับ

เด็กพิเศษ

โรงเรียนที่สังกัดกองการศึกษาเพื่อคนพิการและ โรงเรียนที่กองการศึกษาเพื่อคนพิการจัดร่วมสำหรับเด็กพิเศษนั้นให้ความสำคัญเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการ ในโรงเรียน โดยส่วนรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์เป็นรายข้อพบว่า เรื่องที่ให้ความสำคัญมากที่สุดและรองลงมาตามลำดับ คือ เพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นและรู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างประกอบกิจกรรมให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ และมีความเป็นระเบียบวินัย เพื่อมีการพัฒนาสมรรถภาพทางร่างกายและมีจิตใจที่ร่าเริงแจ่มใส เพื่อให้เด็กพิเศษมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน และได้ผ่อนคลายความเครียด เพื่อให้เด็กพิเศษทุกคนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการและเพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อให้เด็กพิเศษได้มีโอกาสแสดงออกตามความเหมาะสมและเกิดความภาคภูมิใจ เช่น มีความมั่นใจในตนเองมากยิ่งขึ้น และให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากในเรื่อง เพื่อให้เด็กพิเศษมีความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมนันทนาการ เพื่อให้เด็กพิเศษมีเจตคติที่ดีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ เพื่อให้เด็กพิเศษมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

การจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ

โรงเรียนที่สังกัดกองการศึกษาเพื่อคนพิการและ โรงเรียนที่กองการศึกษาเพื่อคนพิการจัดร่วมสำหรับเด็กพิเศษนั้นส่วนใหญ่จัดและดำเนินการโครงการการจัดเกมและกีฬาต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 93.40 รองลงมาคือ โครงการการจัดศิลปะทัศนกรรม คิดเป็นร้อยละ 80.30 และ โครงการการจัดดนตรีและการร้องเพลง คิดเป็นร้อยละ 67.20 โครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 66.40

โครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา คิดเป็นร้อยละ 65.60 โครงการการจัดกิจกรรมเข้าจังหวะและการเต้นรำ คิดเป็นร้อยละ 64.80 โครงการการจัดค่ายพักแรมคิดเป็นร้อยละ 58.20 โครงการจัดวรรณกรรมคิดเป็นร้อยละ 48.40 และโครงการการจัดละคร คิดเป็นร้อยละ 33.60

2.1 โครงการจัดเกมและกีฬาต่างๆ

2.1.1 กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการเกมและกีฬาต่างๆ

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดมากที่สุดในโครงการเกมและกีฬาต่างๆ ในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านการมองเห็น มีเรียงลำดับดังนี้ เกมเบ็ดเตล็ด การเดินและวิ่ง เทเบิลเทนนิส ฟุตบอล กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดน้อยที่สุด คือ แคร้บอล และยูโด

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดมากที่สุดในโครงการเกมและกีฬาต่างๆ ในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านการได้ยิน มีเรียงลำดับดังนี้ การเดินการวิ่ง และฟุตบอล เทเบิลเทนนิส เกมเบ็ดเตล็ด แบดมินตัน แคร้บอล กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดน้อยที่สุด คือ วายน้ำ

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดมากที่สุดในโครงการเกมและกีฬาต่างๆ ในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา มีเรียงลำดับดังนี้ เกมเบ็ดเตล็ด การเดินการวิ่ง ฟุตบอล แคร้บอล อื่นๆ เช่น เปตองและวอลเลย์บอล แบดมินตัน เทเบิลเทนนิส กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดน้อยที่สุด คือ วายน้ำและยูโด

2.1.2 วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการเกมและกีฬาต่างๆ

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการเกมและกีฬาต่างๆ ในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านการมองเห็น ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการโครงการเกมและกีฬาต่างๆ คือ ครูพลศึกษา และครูการศึกษาพิเศษ กิจกรรมที่จัดในโครงการเกมและกีฬาต่างๆ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในร่มและกลางแจ้ง เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการเกมและกีฬาต่างๆ สำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามกิจกรรมที่สอนอยู่ในขณะนั้น และเลือกตามความสนใจของนักเรียน มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามเพศ การจัดโครงการเกมกีฬาต่างๆ นั้นจัดตลอดปีการศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการเกมและกีฬาต่างๆ คือ ตอนหลังเลิกเรียน ระยะเวลาในการจัดโครงการเกมและกีฬาต่างๆ คือ จัดภายใน 1 วัน สถานที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการเกมและกีฬาต่างๆ คือ สถานที่กลางแจ้ง และสถานที่ในร่ม สถานที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการเกมและกีฬาต่างๆ มีเพียงพอ ลักษณะสนามที่ใช้ในการจัดและดำเนินการโครงการเกมและกีฬาต่างๆ คือ สนามหญ้า และสนามคอนกรีต สภาพสถานที่ใช้ในการจัดโครงการเกมและกีฬาต่างๆ อยู่ในสภาพพอใช้ได้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการเกมและกีฬาต่างๆ นั้นมีเพียงพอ

วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการจัดโครงการเกมและกีฬาต่างๆอยู่ในสภาพพอใช้ได้ งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการเกมและกีฬาต่างๆได้รับจาก เงินบำรุงการศึกษา และได้รับจากบุคคลภายนอกบริจาค

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการเกมและกีฬาต่างๆในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านการศึกษา ได้ยื่น ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการเกมและกีฬาต่างๆ คือ คณะครูในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้ง และครูพลศึกษา กิจกรรมที่จัดในโครงการเกมและกีฬาต่างๆ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในร่มและกลางแจ้ง สถานที่ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการเกมและกีฬาต่างๆสำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามความสนใจของนักเรียน และเลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามระดับอายุ การจัดโครงการเกมและกีฬาต่างๆนั้นจัดตลอดปีการศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการเกมและกีฬาต่างๆ คือ ตอนหลังเลิกเรียน และวันหยุดประจำสัปดาห์ ระยะเวลาในการจัดโครงการเกมและกีฬาต่างๆ คือ จัดภายใน 1 สัปดาห์ สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการเกมและกีฬาต่างๆ คือ สถานที่กลางแจ้ง และได้ดูแลอาคารเรียน สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการเกมและกีฬาต่างๆมีเพียงพอ ลักษณะสนามที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการเกมและกีฬาต่างๆ คือ สนามคอนกรีต สนามหญ้าและสนามดิน สภาพสถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการเกมและกีฬาต่างๆอยู่ในสภาพพอใช้ได้ วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการจัดโครงการเกมและกีฬาต่างๆนั้นมีเพียงพอ วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการจัดโครงการเกมและกีฬาต่างๆอยู่ในสภาพดีและพอใช้ได้ งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการเกมและกีฬาต่างๆได้รับจากบุคคลภายนอกบริจาค และเงินบำรุงการศึกษา

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการเกมและกีฬาต่างๆในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการเกมและกีฬาต่างๆ คือ ครูการศึกษาพิเศษ และครูพลศึกษา กิจกรรมที่จัดในโครงการเกมและกีฬาต่างๆ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในร่มและกลางแจ้ง สถานที่ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการเกมและกีฬาต่างๆสำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามกิจกรรมที่สอนอยู่ในขณะนั้น และเลือกตามความสนใจของนักเรียน มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียน และแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน การจัดโครงการเกมและกีฬาต่างๆนั้นจัดตลอดปีการศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการเกมและกีฬาต่างๆ คือ ทางโรงเรียนจะเป็นผู้กำหนดขึ้นเอง ระยะเวลาในการจัดโครงการเกมและกีฬาต่างๆ คือ จัดภายใน 1 วัน สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการเกมและกีฬาต่างๆ คือ สถานที่กลางแจ้ง และได้ดูแลอาคารเรียน สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการเกมและกีฬาต่างๆมีเพียงพอ ลักษณะสนามที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการเกมและกีฬาต่างๆ คือ สนามคอนกรีต และสนามหญ้า สภาพสถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการเกมและกีฬาต่างๆอยู่ในสภาพดี วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการจัดโครงการเกมและ

กีฬาต่าง ๆ นั้นมีเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการเกมและกีฬาต่าง ๆ อยู่ในสภาพพอใช้ได้
งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการเกมและกีฬาต่าง ๆ ได้รับจากบุคคลภายนอกบริจาค และเงินบำรุง
การศึกษา

2.2 โครงการการจัดศิลปหัตถกรรม

2.2.1 กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการศิลปหัตถกรรม

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการศิลปหัตถกรรมในโรงเรียนที่สอน
นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ส่วนใหญ่ คือ ศิลปะการปั้น การพับกระดาษ และศิลปะ
การวาดภาพ การจักสานสิ่งของง่ายๆ และการเย็บปักถักร้อย ตามลำดับ

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการศิลปหัตถกรรมในโรงเรียนที่สอน
นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่ คือ ศิลปะการวาดภาพ การเย็บปักถักร้อย การ
ประกอบอาหารและการพับกระดาษ ศิลปะการปั้น และการจักสานสิ่งของง่ายๆ ตามลำดับ

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการศิลปหัตถกรรมในโรงเรียนที่สอน
นักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ส่วนใหญ่ คือ การพับกระดาษ ศิลปะการวาดภาพ ศิลปะ
การปั้น การเย็บปักถักร้อย การประกอบอาหาร และการจักสานสิ่งของง่ายๆ ตามลำดับ

2.2.2 วิธีการจัดและดำเนินการโครงการศิลปหัตถกรรม

วิธีการจัดและดำเนินการโครงการศิลปหัตถกรรมในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มี
ความบกพร่องทางการมองเห็น ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการโครงการศิลปหัตถกรรม คือ ครู
ศิลปศึกษา และครูการศึกษาพิเศษ กิจกรรมที่จัดในโครงการศิลปหัตถกรรม เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในร่ม
และจัดทั้งในร่มและกลางแจ้ง สถานที่ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการศิลปหัตถกรรมสำหรับเด็ก
พิเศษ คือ เลือกตามความสนใจของนักเรียน และเลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น มีการแบ่งกลุ่ม
นักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียน และแบ่งกลุ่มตามระดับ
ชั้นเรียนการจัดโครงการศิลปหัตถกรรมนั้นจัดตลอดปี การศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการ
ศิลปหัตถกรรม คือ จะจัดขึ้นในชั่วโมงเรียน ระยะเวลาในการจัดโครงการศิลปหัตถกรรม คือ จัดภายใน
1 วัน และภายใน 1 สัปดาห์ สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการโครงการศิลปหัตถกรรม คือ ในห้อง
ศิลปศึกษา และได้ทุนอาคารเรียน สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการโครงการศิลปหัตถกรรมมีเพียงพอ
สภาพสถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการศิลปหัตถกรรมอยู่ในสภาพดี วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการ
ศิลปหัตถกรรมนั้นมีเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการศิลปหัตถกรรมอยู่ในสภาพดี
งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการศิลปหัตถกรรมได้รับจากเงินบำรุงการศึกษาและได้รับเงินอุดหนุน
จากสำนักงานเขต

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการศิลปหัตถกรรมในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการศิลปหัตถกรรม คือ ครูศิลปศึกษา และคณะครูที่ในโรงเรียนที่ได้รับการแต่งตั้ง กิจกรรมที่จัดในโครงการศิลปหัตถกรรม เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในร่ม เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการศิลปหัตถกรรมสำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามความสนใจของนักเรียน และเลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียน การจัดโครงการศิลปหัตถกรรมนั้นจัดตลอดปีการศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการศิลปหัตถกรรม คือ ตอนหลังเลิกเรียน และวันหยุดประจำสัปดาห์ ระยะเวลาในการจัดโครงการศิลปหัตถกรรม คือ จัดภายใน 1 วัน สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการโครงการศิลปหัตถกรรม คือ ในห้องศิลปศึกษา และได้ดูแลอาคารเรียนสถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการศิลปหัตถกรรมมีเพียงพอสภาพสถานที่ใช้ในการจัดโครงการศิลปหัตถกรรมอยู่ในสภาพดี วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการศิลปหัตถกรรม นั้นมีเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการศิลปหัตถกรรมอยู่ในสภาพดี งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการศิลปหัตถกรรมได้รับจากเงินบำรุงการศึกษา บุคคลภายนอกบริจาค และได้รับจากกองการศึกษาเพื่อคนพิการ

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการศิลปหัตถกรรมในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการศิลปหัตถกรรม คือ ครูการศึกษาพิเศษ และครูศิลปศึกษา กิจกรรมที่จัดในโครงการศิลปหัตถกรรม เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในร่ม เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการศิลปหัตถกรรมสำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามความสนใจของนักเรียน และเลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียน และแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน การจัดโครงการศิลปหัตถกรรมนั้นจัดตลอดปีการศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการศิลปหัตถกรรม คือ ทางครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดขึ้น ตอนพักกลางวัน และตอนหลังเลิกเรียน ระยะเวลาในการจัดโครงการศิลปหัตถกรรม คือ จัดภายใน 1 วัน สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการศิลปหัตถกรรม คือ ทางครูผู้สอนจะเป็นผู้จัดสถานที่ให้ และ ห้องศิลปศึกษา สถานที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการศิลปหัตถกรรมมีเพียงพอ สภาพสถานที่ใช้ในการจัดโครงการศิลปหัตถกรรมอยู่ในสภาพดี วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการศิลปหัตถกรรมนั้น มีเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการศิลปหัตถกรรมอยู่ในสภาพพอใช้ได้ งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการศิลปหัตถกรรมได้รับจาก กองการศึกษาเพื่อคนพิการ และ บุคคลภายนอกบริจาค

2.3 โครงการการจัดดนตรีและการร้องเพลง

2.3.1 กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการดนตรี และการร้องเพลง

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการดนตรี และการร้องเพลงในโรงเรียน ที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ส่วนใหญ่ คือ การแสดงดนตรี ในโรงเรียน การประกวดร้องเพลง และการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับดนตรี ตามลำดับ

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการดนตรี และการร้องเพลงในโรงเรียน ที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่ คือ การแสดงดนตรีในโรงเรียน เช่น การให้ฟังเพลงแล้วร้องตามเพลงนั้น การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับดนตรี และการประกวดร้องเพลง ตามลำดับ

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการดนตรี และการร้องเพลงในโรงเรียน ที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ส่วนใหญ่ คือ การประกวดร้องเพลง การแสดงดนตรีในโรงเรียน การให้นักเรียนฟังเพลงแล้วร้องตามเพลงนั้นๆ และการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับดนตรี

2.3.2 วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการดนตรี และการร้องเพลง

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการดนตรี และการร้องเพลงในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการดนตรี และการร้องเพลง คือ ครูดนตรีศึกษา และคณะครูในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้ง กิจกรรมที่จัดในโครงการดนตรี และการร้องเพลง เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในร่มและกลางแจ้ง สถานที่ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการดนตรี และการร้องเพลงสำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามความสนใจของนักเรียน และเลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียน และแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน การจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลงนั้นจัดตลอดปีการศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลง คือ ตอนพักกลางวัน ระยะเวลาในการจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลง คือ จัดภายใน 1 วัน สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการโครงการดนตรี และการร้องเพลง คือ ในห้องดนตรีศึกษา และสถานที่กลางแจ้ง สถานที่ใช้ในการจัดและดำเนินการโครงการดนตรี และการร้องเพลงมีเพียงพอ สภาพสถานที่ใช้ในการจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลงอยู่ในสภาพดี วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลงนั้นมีเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลงอยู่ในสภาพดี และพอใช้ได้งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลงได้รับจาก เงินบำรุงการศึกษา และได้รับจากบุคคลภายนอกบริจาค

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการดนตรี และการร้องเพลงในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการดนตรี และการร้องเพลง คือ คณะครูในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้ง และครูดนตรีศึกษา กิจกรรมที่จัดในโครงการดนตรี และการร้องเพลง เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในร่มและกลางแจ้ง สถานที่ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการดนตรี และการร้องเพลงสำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามความสนใจของนักเรียน และเลือกตามกิจกรรม

ที่สอนในขณะนั้น มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียน และแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน การจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลงนั้นจัดตลอดปีการศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลง คือ ตอนพักกลางวัน ระยะเวลาในการจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลง คือ จัดภายใน 2 วัน สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการโครงการดนตรี และการร้องเพลง คือ สถานที่กลางแจ้ง และได้ทุนอาคารเรียน สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการโครงการดนตรี และการร้องเพลงไม่เพียงพอ สภาพสถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลงอยู่ในสภาพดีและพอใช้ได้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลง นั้นไม่เพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลงอยู่ในสภาพพอใช้ได้ งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลงได้รับจากบุคคลภายนอกบริจาค และเงินบำรุงการศึกษา

วิธีการจัดและดำเนินการโครงการดนตรี และการร้องเพลงในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการโครงการดนตรี และการร้องเพลง คือ ครูดนตรีศึกษา และครูการศึกษาพิเศษ กิจกรรมที่จัดในโครงการดนตรี และการร้องเพลง เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในร่ม เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการดนตรี และการร้องเพลงสำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามความสนใจของนักเรียน และเลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียน และแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน การจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลงนั้นจัดตลอดปีการศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลง คือ ตอนพักกลางวัน และตอนเช้าก่อนเข้าเรียน ระยะเวลาในการจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลง คือ จัดภายใน 1 วัน สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการโครงการดนตรี และการร้องเพลง คือ ในห้องดนตรีศึกษา และได้ทุนอาคารเรียน สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการโครงการดนตรี และการร้องเพลงมีเพียงพอ สภาพสถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลงอยู่ในสภาพดี วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลงนั้นมีเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลงอยู่ในสภาพพอใช้ได้ งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการดนตรี และการร้องเพลงได้รับจากบุคคลภายนอกบริจาค และได้รับจากกองการศึกษาเพื่อคนพิการ

2.4 โครงการการจัดกิจกรรมเข้าจังหวะการเดินรำ

2.4.1 กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำ

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ส่วนใหญ่ คือ การเดินรำประกอบเพลง การเคลื่อนไหวเบื้องต้นตามจังหวะดนตรี การเดินรำพื้นเมืองไทย และกายบริหารประกอบเพลงตามลำดับ

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการเข้าจังหวัดและการเดินร่ำในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่ คือ การเคลื่อนไหวเบื้องต้นตามจังหวะดนตรี การเดินร่ำประกอบเพลง กายบริหารประกอบเพลง และการเดินร่ำพื้นเมืองไทย

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการกิจกรรมเข้าจังหวัดและการเดินร่ำในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ส่วนใหญ่ คือ กายบริหารประกอบเพลง การเคลื่อนไหวเบื้องต้นตามจังหวะดนตรี การเดินร่ำประกอบเพลง และการเดินร่ำพื้นเมือง

2.4.2 วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการกิจกรรมเข้าจังหวัดและการเดินร่ำ

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการกิจกรรมเข้าจังหวัดและการเดินร่ำในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการกิจกรรมเข้าจังหวัดและการเดินร่ำ คือ ครูพลศึกษา และคณะครูในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้ง กิจกรรมที่จัดในโครงการกิจกรรมเข้าจังหวัดและการเดินร่ำ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในร่ม สถานที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการกิจกรรมเข้าจังหวัดและการเดินร่ำสำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น และเลือกตามความสนใจของนักเรียน มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียน การจัด โครงการกิจกรรมเข้าจังหวัดและการเดินร่ำนั้นจัดตลอดปีการศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัด โครงการกิจกรรมเข้าจังหวัดและการเดินร่ำนั้นจัดภายใน 1 วัน ระยะเวลาในการจัด โครงการกิจกรรมเข้าจังหวัดและการเดินร่ำ คือ จัดภายใน 1 วัน สถานที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการกิจกรรมเข้าจังหวัดและการเดินร่ำ คือ สถานที่ในร่ม และได้อนุญาตโรงเรียน สถานที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการกิจกรรมเข้าจังหวัดและการเดินร่ำมีเพียงพอ สภาพสถานที่ใช้ในการจัด โครงการกิจกรรมเข้าจังหวัดและการเดินร่ำอยู่ในสภาพพอใช้ได้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัด โครงการกิจกรรมเข้าจังหวัดและการเดินร่ำนั้นมีเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัด โครงการกิจกรรมเข้าจังหวัดและการเดินร่ำอยู่ในสภาพพอใช้ได้ งบประมาณที่ใช้ในการจัด โครงการกิจกรรมเข้าจังหวัดและการเดินร่ำได้รับจาก เงินบำรุงการศึกษา เรียกเก็บจากนักเรียน และได้รับจากสมาคมครูและผู้ปกครอง

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการกิจกรรมเข้าจังหวัดและการเดินร่ำในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการกิจกรรมเข้าจังหวัดและการเดินร่ำ คือ คณะครูในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้ง และครูพลศึกษา กิจกรรมที่จัดในโครงการกิจกรรมเข้าจังหวัดและการเดินร่ำ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในร่มและกลางแจ้ง สถานที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการกิจกรรมเข้าจังหวัดและการเดินร่ำสำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามความสนใจของนักเรียน และเลือกตามกิจกรรมที่สอนขณะนั้น มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียน และแบ่งกลุ่มตามระดับอายุและแบ่งตามระดับชั้น การจัดโครงการ

กิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำนั้นจัดตลอดปี การศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัด โครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำ คือ ตอนหลังเลิกเรียน ระยะเวลาในการจัด โครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำ คือ ขึ้นอยู่กับครูผู้จัดเป็นผู้กำหนดเอง สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำ คือ ใต้ถุนอาคารเรียน และสถานที่กลางแจ้ง สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำมีเพียงพอ สภาพสถานที่ที่ใช้ในการจัด โครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำอยู่ในสภาพดี วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัด โครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำอยู่ในสภาพดี งบประมาณที่ใช้ในการจัด โครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำได้รับจาก เงินบำรุงการศึกษา และบุคคลภายนอกบริจาค

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำ คือ ครูการศึกษาพิเศษ และคณะครูในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้ง กิจกรรมที่จัดในโครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในร่มและกลางแจ้ง สถานที่ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำสำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามความสนใจของของนักเรียน และเลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียน การจัดโครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำนั้นจัดตลอดปี การศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัด โครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำ คือ ตอนเช้าก่อนเข้าเรียน และตอนพักกลางวัน ระยะเวลาในการจัด โครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำ คือ อื่นๆ โดยทางครูผู้สอนเป็นผู้กำหนด สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำ คือ สถานที่ในกลางแจ้ง และได้ถุนอาคารเรียน สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำมีเพียงพอ สภาพสถานที่ที่ใช้ในการจัด โครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำอยู่ในสภาพดี วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัด โครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำนั้นมีเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัด โครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำอยู่ในสภาพพอใช้ได้ งบประมาณที่ใช้ในการจัด โครงการกิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำได้รับจาก กองการศึกษาเพื่อคนพิการ และบุคคลภายนอกบริจาค

2.5 โครงการการจัดวรรณกรรม

2.5.1 กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการวรรณกรรม

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการวรรณกรรมในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ส่วนใหญ่ คือ การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการอ่าน การประกวดการเขียนบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองและการจัดการพูดได้ว่าที่ ตามลำดับ

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการวรรณกรรมในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่ คือ การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการอ่าน การประกวดการเขียนบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง และการจัดการพูดได้วาที ตามลำดับ

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการวรรณกรรมในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่ คือ การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการอ่าน การพูดหน้าชั้นเรียน การประกวดการเขียนบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง และการจัดการพูดได้วาที

2.5.2 วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการวรรณกรรม

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการวรรณกรรมในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการวรรณกรรม คือ ครูผู้สอน วิชาภาษาไทย และครูการศึกษาพิเศษ กิจกรรมที่จัดในโครงการวรรณกรรม เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในร่วมเกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการวรรณกรรมสำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามความสนใจของนักเรียน และเลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียน การจัดโครงการวรรณกรรมนั้นจัดตลอดปีการศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการ วรรณกรรม คือ ตอนพักกลางวัน และตอนเช้าก่อนเข้าเรียน ระยะเวลาในการจัดโครงการวรรณกรรม คือ จัดภายใน 1 วัน สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการโครงการวรรณกรรม คือ ในห้องสมุดของโรงเรียน และในห้องประชุมของโรงเรียน สถานที่ใช้ในการจัดและดำเนินการโครงการวรรณกรรมมีเพียงพอ สภาพสถานที่ใช้ในการจัดโครงการวรรณกรรมอยู่ในสภาพดี วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการวรรณกรรมนั้นมีเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการวรรณกรรมอยู่ในสภาพดี งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการวรรณกรรมได้รับจากเงินบำรุงการศึกษา และได้รับจากบุคคลภายนอกบริจาค

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการวรรณกรรมในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการโครงการวรรณกรรม คือ คณะครูในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้ง และครูผู้สอนวิชาภาษาไทย กิจกรรมที่จัดในโครงการวรรณกรรม เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในร่วม เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการวรรณกรรมสำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามความสนใจของนักเรียนและเลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามระดับอายุ การจัดโครงการวรรณกรรมนั้นจัดตลอดปีการศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการวรรณกรรม คือ ตอนพักกลางวัน ระยะเวลาในการจัดโครงการวรรณกรรม คือ จัดภายใน 1 สัปดาห์ สถานที่ใช้ในการจัดและดำเนินการโครงการวรรณกรรม คือ ในห้องสมุดของโรงเรียนและในห้องประชุมของโรงเรียน สถานที่ใช้ในการจัดและ

ดำเนินการ โครงการวรรณกรรมมีเพียงพอ สถานสถานที่ใช้ในการจัดโครงการวรรณกรรมอยู่ในสภาพดี วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการวรรณกรรมนั้นมีเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการวรรณกรรมอยู่ในสภาพดี งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการวรรณกรรมได้รับจากบุคคลภายนอกบริจาค และเงินบำรุงการศึกษา

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการวรรณกรรมในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการวรรณกรรม คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย และครูผู้สอนวิชาภาษาไทย กิจกรรมที่จัดในโครงการวรรณกรรม เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในร่มเกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการวรรณกรรมสำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามความสนใจของนักเรียน และเลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียน การจัดโครงการวรรณกรรมนั้นจัดตลอดปีการศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการวรรณกรรม คือ ตอนพักกลางวัน และ ทางโรงเรียนเป็นผู้กำหนดขึ้น ระยะเวลาในการจัดโครงการวรรณกรรม คือ จัดภายใน 1 วัน สถานที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการวรรณกรรม คือ ในห้องสมุดของโรงเรียน และในห้องประชุมของโรงเรียน และได้ดูแลอาคารเรียน สถานที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการวรรณกรรมมีเพียงพอ สถานสถานที่ใช้ในการจัดโครงการวรรณกรรมอยู่ในสภาพดี วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการวรรณกรรมนั้นมีเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการวรรณกรรมอยู่ในสภาพดี งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการวรรณกรรมได้รับจากบุคคลภายนอกบริจาค คณาจารย์บริจาค และ ได้รับจากกองการศึกษาเพื่อคนพิการ

2.6 โครงการการจัดละคร

2.6.1 กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการการจัดละคร

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการการจัดละครในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ส่วนใหญ่ คือ การจัดให้นักเรียนแสดงละครในลักษณะการเล่นแบบส่งเสริมจินตนาการการเล่นแบบพฤติกรรมของ คน สัตว์ หรือธรรมชาติ การจัดให้นักเรียนชมละครที่จัดนำเสนอภายในโรงเรียน ตามลำดับ

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการการจัดละครในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่ คือ การจัดให้นักเรียนแสดงละครในลักษณะการเล่นแบบส่งเสริมจินตนาการการเล่นแบบพฤติกรรมของ คน สัตว์ หรือธรรมชาติ การจัดให้นักเรียนชมละครที่จัดนำเสนอภายในโรงเรียน ตามลำดับ

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการการจัดละครในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ส่วนใหญ่ คือ การจัดให้นักเรียนชมละครที่จัดนำเสนอภายในโรงเรียน และการจัดให้นักเรียนแสดงละครในลักษณะการเลียนแบบส่งเสริมจินตนาการเลียนแบบพฤติกรรมของคน สัตว์ หรือธรรมชาติ

2.6.2 วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการการจัดละครในโรงเรียน

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการการจัดละครในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการการจัดละคร คือ คณะครูในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้ง และครูการศึกษาพิเศษ กิจกรรมที่จัดในโครงการการจัดละคร เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในร่ม เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการการจัดละครสำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามความสนใจของนักเรียน และเลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียน การจัดโครงการการจัดละครนั้นจัดตลอดปีการศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัด โครงการการจัดละคร คือ ตอนพักกลางวัน ระยะเวลาในการจัด โครงการการจัดละคร คือ จัดภายใน 1 วัน สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการการจัดละคร คือ ในห้องประชุมของโรงเรียน และสถานที่กลางแจ้ง สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการการจัดละครมีเพียงพอ สภาพสถานที่ที่ใช้ในการจัด โครงการการจัดละครอยู่ในสภาพดี วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัด โครงการการจัดละครนั้นมีเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัด โครงการการจัดละครอยู่ในสภาพดี งบประมาณที่ใช้ในการจัด โครงการการจัดละคร ได้เรียกเก็บจากนักเรียน และเงินบำรุงการศึกษา

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการการจัดละครในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการการจัดละคร คือ คณะครูในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้ง และครูนาฏศิลป์ กิจกรรมที่จัดในโครงการการจัดละคร เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในร่ม เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการการจัดละครสำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามความสนใจของนักเรียน และเลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียน การจัดโครงการการจัดละครนั้นจัดตลอดปีการศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัด โครงการการจัดละคร คือ ทางโรงเรียนเป็นผู้กำหนดขึ้น ระยะเวลาในการจัด โครงการการจัดละคร คือ จัดภายใน 1 วัน สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการการจัดละคร คือ ในห้องประชุมของโรงเรียน และได้ดูอาคารเรียน สถานที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการการจัดละครมีเพียงพอ สภาพสถานที่ที่ใช้ในการจัด โครงการการจัดละครอยู่ในสภาพพอใช้ได้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัด โครงการการจัดละครนั้นมีเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้

ในการจัดโครงการการจัดละครอยู่ในสภาพดี งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการการจัดละครได้รับจากเงินบำรุงการศึกษา และ บุคคลภายนอกบริจาค

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการการจัดละครในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการการจัดละคร คือ ครูนาฏศิลป์ และคณะครูในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้ง กิจกรรมที่จัดในโครงการการจัดละคร เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในร่มและกลางแจ้ง เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการการจัดละครสำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น และเลือกตามความสนใจของนักเรียน มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียน การจัดโครงการการจัดละครนั้นจัดตลอดปีการศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการการจัดละคร คือ ตอนพักกลางวัน ระยะเวลาในการจัดโครงการการจัดละครคือ จัดภายใน 1 วัน สถานที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการการจัดละคร คือ ในห้องประชุมของโรงเรียน และได้อนุญาตโรงเรียน สถานที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการการจัดละครมีเพียงพอ สภาพสถานที่ใช้ในการจัดโครงการการจัดละครอยู่ในสภาพดี วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการการจัดละครนั้นมีเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการการจัดละครอยู่ในสภาพพอใช้ได้ งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการการจัดละครได้รับจากบุคคลภายนอกบริจาค และได้รับจากกองการศึกษาเพื่อคนพิการ

2.7 โครงการการจัดค่ายพักแรม

2.7.1 กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการการจัดค่ายพักแรม

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการจัดค่ายพักแรมในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ส่วนใหญ่ คือ การจัดกิจกรรมนันทนาการ การจัดกิจกรรมผจญภัย ตามลำดับ

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการจัดค่ายพักแรมในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่ คือ การจัดกิจกรรมนันทนาการ การจัดกิจกรรมผจญภัย ตามลำดับ

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการจัดค่ายพักแรมในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ส่วนใหญ่ คือ การจัดกิจกรรมนันทนาการ และการจัดกิจกรรมผจญภัย

2.7.2 วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการการจัดค่ายพักแรม

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการค่ายพักแรมในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการค่ายพักแรมคือ คณะครูใน

โรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้ง และครูการศึกษาพิเศษ เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการค่ายพักแรม สำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น และเลือกตามความสนใจ ค่ายที่จัดนั้นเป็น ค่ายลูกเสือ และค่ายยุวกาชาด มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามเพศ การจัดโครงการค่ายพักแรมนั้นจัดภาคปลาย ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการค่ายพักแรม คือ วันหยุดประจำสัปดาห์ ระยะเวลาในการจัดโครงการค่ายพักแรม คือ จัดภายใน 2 วัน สถานที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการค่ายพักแรม คือ จัดภายนอกบริเวณโรงเรียน สถานที่ใช้ในการจัดค่ายพักแรมภายนอกบริเวณโรงเรียน คือ ค่ายของหน่วยราชการคิดเป็น และค่ายของหน่วยงานเอกชน สภาพสถานที่ใช้ในการจัดโครงการค่ายพักแรมอยู่ในสภาพดี วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการค่ายพักแรมนั้นมีเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการค่ายพักแรมอยู่ในสภาพดี งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการค่ายพักแรมได้รับจากเงินบำรุงการศึกษา และเรียกเก็บจากนักเรียน

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการค่ายพักแรมในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการค่ายพักแรมคือ คณะครูในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้ง และครูการศึกษาพิเศษ เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการค่ายพักแรม สำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น และเลือกตามความสนใจ ค่ายที่จัดนั้นเป็น ค่ายลูกเสือ และค่ายยุวกาชาด มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามเพศ การจัดโครงการค่ายพักแรมนั้นจัดภาคปลาย ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการค่ายพักแรม คือ โรงเรียนจะเป็นผู้กำหนดขึ้น ระยะเวลาในการจัดโครงการค่ายพักแรมคือ จัดภายใน 3 วัน สถานที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการค่ายพักแรม คือ จัดภายนอกบริเวณโรงเรียน สถานที่ใช้ในการจัดค่ายพักแรมภายนอกบริเวณโรงเรียน คือ ค่ายของหน่วยราชการ และค่ายของหน่วยงานเอกชน สภาพสถานที่ใช้ในการจัดโครงการค่ายพักแรมอยู่ในสภาพดี วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการค่ายพักแรมนั้นมีเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการค่ายพักแรมอยู่ในสภาพดี งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการค่ายพักแรมได้รับจากเงินบำรุงการศึกษา และได้รับจากบุคคลภายนอกบริจาค

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการค่ายพักแรมในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการค่ายพักแรมคือ คณะครูในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้ง และครูการศึกษาพิเศษ เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการค่ายพักแรม สำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามความสนใจของนักเรียน และเลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น ค่ายที่จัดนั้นเป็นค่ายลูกเสือ และค่ายนันทนาการและกีฬา มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียนและแบ่งกลุ่มตามระดับอายุ

การจัดโครงการค่ายพักแรมนั้นจัดภาคต้น ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการค่ายพักแรม คือ ทางโรงเรียนเป็นผู้กำหนดให้ และวันหยุดประจำสัปดาห์ ระยะเวลาในการจัดโครงการค่ายพักแรม คือ จัดภายใน 3 วัน สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการค่ายพักแรม คือ จัดภายนอกบริเวณ โรงเรียน สถานที่ที่ใช้ในการจัดค่ายพักแรมภายนอกบริเวณ โรงเรียน คือ ค่ายของหน่วยราชการ และค่ายของหน่วยงานเอกชนและอุทยานแห่งชาติ สภาพสถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการค่ายพักแรมอยู่ในสภาพดี วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการค่ายพักแรมนั้นมีเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการค่ายพักแรมอยู่ในสภาพดี งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการค่ายพักแรมได้รับจากบุคคลภายนอกบริจาค เงินบำรุงการศึกษา และได้รับจากกองการศึกษาเพื่อคนพิการ

2.8 โครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา

2.8.1 กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษาในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ส่วนใหญ่ คือ พิพิธภัณฑฯ วัดและ โบราณสถาน สวนสัตว์ และสวนสาธารณะและสวนรุกขชาติ ชายทะเล ทำเนียบรัฐบาล รัฐสภาและกระทรวงต่างๆ ตามลำดับ

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษาในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่ คือ พิพิธภัณฑฯวัดและ โบราณสถาน สวนสาธารณะและสวนรุกขชาติ ชายทะเล สวนสัตว์และศูนย์วัฒนธรรม ตามลำดับ

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษาในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ส่วนใหญ่ คือ สวนสัตว์ สวนสาธารณะและสวนรุกขชาติ วัดและ โบราณสถาน พิพิธภัณฑฯ และชายทะเล ตามลำดับ

2.8.2 วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษาในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการท่องเที่ยวทัศนศึกษา คือ คณะครูในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้ง และครูการศึกษาพิเศษ กิจกรรมในโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษาที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่จัดนำนักเรียนไปในชุมชนหรือภายในจังหวัดของตนเอง และนอกสถานที่ เกณฑ์ที่ท่านใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา คือ เลือกตามความสนใจ และแหล่งที่ครูเป็นผู้เลือก มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียน การจัดโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษานั้นจัดภาคปลาย ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา คือ วันหยุดประจำสัปดาห์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ระยะเวลาในการจัดโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา คือ จัดภายใน 1 วัน

งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา ได้รับจากบุคคลภายนอกบริจาค และเงินบำรุงการศึกษา

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษาในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการท่องเที่ยวทัศนศึกษา คือ คณะครูในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้ง และครูการศึกษาพิเศษ กิจกรรมในโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษาที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่จัดนำนักเรียนไปนอกสถานที่ และในชุมชนหรือภายในจังหวัดของตนเอง เกณฑ์ที่นำมาใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา คือ แหล่งที่ครูเป็นผู้เลือก เลือกตามความสนใจของนักเรียน มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียน การจัดโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษานั้นจัดภาคปลาย ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา คือ ทางโรงเรียนเป็นผู้กำหนดขึ้น และเฉพาะวันสุดสัปดาห์ ระยะเวลาในการจัดโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา คือ จัดภายใน 1 วัน งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา ได้รับจากบุคคลภายนอกบริจาค และเงินบำรุงการศึกษา

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษาในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการท่องเที่ยวทัศนศึกษา คือ คณะครูในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้ง และครูการศึกษาพิเศษ กิจกรรมในโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษาที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่จัดนำนักเรียนไปในชุมชนหรือภายในจังหวัดของตนเอง และนอกสถานที่ เกณฑ์ที่นำมาใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา คือ แหล่งที่ครูเป็นผู้เลือก และเลือกตามความสนใจของนักเรียน มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียน การจัดโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษานั้นจัดภาคปลาย ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา คือ ทางโรงเรียนเป็นผู้กำหนดขึ้น เฉพาะวันสุดสัปดาห์ และวันหยุดประจำสัปดาห์ ระยะเวลาในการจัดโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา คือ จัดภายใน 1 วัน งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา ได้รับจากบุคคลภายนอกบริจาค และได้รับจากกองการศึกษาเพื่อคนพิการ

2.9 โครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้

2.9.1 กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ส่วนใหญ่ คือ การปลูกพืชผักสวนครัว การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ การปลูกต้นไม้ภายในและภายนอกโรงเรียน ตามลำดับ

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่ คือ การปลูกต้นไม้ภายในและภายนอกโรงเรียน การปลูกพืชผักสวนครัว การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ การทำสวนผลไม้ ตามลำดับ

กิจกรรมทางนันทนาการที่จัดในโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการสติปัญญา ส่วนใหญ่ คือ การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ การปลูกพืชผักสวนครัว และการปลูกต้นไม้ภายในและภายนอกโรงเรียน

2.9.2 วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ คือ ครูเกษตรกรรม และครูการศึกษาพิเศษ กิจกรรมที่จัดในโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในร่มและกลางแจ้ง สถานที่ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้สำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น และเลือกตามความสนใจของนักเรียน มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามระดับอายุ การจัดโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ นั้นจัดตลอดปีการศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ คือ ตอนหลังเลิกเรียน ตอนเช้าก่อนเข้าเรียน และตอนพักกลางวัน ระยะเวลาในการจัดโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ คือ โรงเรียนจะกำหนดขึ้นเองตามความเหมาะสม สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ คือ สถานที่กลางแจ้ง และสถานที่ในร่ม สถานที่ที่ใช้ในการจัดและดำเนินการโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้มีเพียงพอ สภาพสถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ อยู่ในสภาพพอใช้ได้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ นั้นมีเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรที่ใช้ในการจัดโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ อยู่ในสภาพพอใช้ได้ งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ ได้รับจากเงินบำรุงการศึกษา และบุคคลภายนอกบริจาค

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ คือ ครูเกษตรกรรม และครูการศึกษาพิเศษ กิจกรรมที่จัดในโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นกลางแจ้ง สถานที่ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรมในโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้สำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น และเลือกตามความสนใจของนักเรียน มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามบัญชีรายชื่อนักเรียน การจัดโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ นั้นจัดตลอดปี

การศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ คือ ตอนหลังเลิกเรียน
 ระยะเวลาในการจัดโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ คือ โรงเรียนจะกำหนดขึ้นเองตามความ
 เหมาะสมสถานที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ คือ สถานที่
 กลางแจ้ง และสถานที่ในร่ม สถานที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการการทำสวนและการปลูก
 ต้นไม้ไม่เพียงพอ สภาพสถานที่ใช้ในการจัดโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้อยู่ในสภาพ
 ควรปรับปรุง วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้มีเพียงพอ วัสดุ
 อุปกรณ์ทางการเกษตรที่ใช้ในการจัดโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้อยู่ในสภาพพอใช้ได้
 งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ได้รับจาก เงินบำรุงการศึกษา และ
 ได้รับจากกองการศึกษาเพื่อคนพิการ

วิธีการจัดและดำเนินการ โครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ในโรงเรียน
 ที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ส่วนใหญ่ ผู้จัดและดำเนินการ โครงการการทำสวน
 และการปลูกต้นไม้ คือ ครูเกษตรกรรม และ ครูการศึกษาพิเศษ คิดเป็น กิจกรรมที่จัดในโครงการการ
 ทำสวนและการปลูกต้นไม้ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในร่มและกลางแจ้ง เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกกิจกรรม
 ในโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้สำหรับเด็กพิเศษ คือ เลือกตามกิจกรรมที่สอนในขณะนั้น
 และเลือกตามความสนใจของนักเรียน มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตามระดับ
 ชั้นเรียน และแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของนักเรียน การจัดโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้
 นั้นจัดตลอดปีการศึกษา ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ คือ ตอนหลัง
 เลิกเรียน และทางครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดขึ้น ระยะเวลาในการจัดโครงการการทำสวนและการปลูก
 ต้นไม้ คือ ทางครูผู้สอนกำหนดขึ้นเองตามความเหมาะสม สถานที่ใช้ในการจัดและดำเนินการ โครงการ
 การทำสวนและการปลูกต้นไม้ คือ สถานที่กลางแจ้ง และสถานที่ในร่ม สถานที่ใช้ในการจัดและดำเนิน
 การ โครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้มีเพียงพอ สภาพสถานที่ใช้ในการจัดโครงการการทำสวน
 และการปลูกต้นไม้อยู่ในสภาพพอใช้ได้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการการทำสวนและการปลูก
 ต้นไม้มีเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรที่ใช้ในการจัดโครงการการทำสวนและการปลูกต้น
 ไม้อยู่ในสภาพพอใช้ได้ งบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการการทำสวนและการปลูกต้นไม้ได้รับจาก
 บุคคลภายนอกบริจาค และได้รับจากกองการศึกษาเพื่อคนพิการ

3. ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการสำหรับเด็กพิเศษ และการเปรียบเทียบ ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนที่สอนเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นเพียงอย่างเดียว กลุ่มโรงเรียนที่สอนเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเพียงอย่างเดียว และกลุ่มโรงเรียนที่สอนเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการสติปัญญาเพียงอย่างเดียว ในโรงเรียนที่สังกัดกองการศึกษาเพื่อคนพิการและโรงเรียนที่กองการศึกษาเพื่อคนพิการจัดร่วมสำหรับเด็กพิเศษ ตามการรับรู้ของผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ

3.1 ด้านการวางแผน

ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ และการเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ด้านการวางแผน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการในโรงเรียน จำแนกตามโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ด้านการได้ยิน และด้านสติปัญญา

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวม พบว่า ปัญหาการจัดและดำเนิน โครงการนันทนาการ ในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการวางแผน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบ โครงการนันทนาการ มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.95$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละรายการของปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการวางแผน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบ โครงการนันทนาการ พบว่า มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อยทุกรายการเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการวางแผนของแต่ละกลุ่มโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบ โครงการนันทนาการ พบว่ามีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อยทุกกลุ่มโรงเรียน

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการวางแผนตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบ โครงการนันทนาการ ระหว่างกลุ่มโรงเรียนด้านการมองเห็น กลุ่มโรงเรียนด้านการได้ยิน และกลุ่มโรงเรียนด้านสติปัญญา พบว่า มีปัญหาการจัดและดำเนินโครงการนันทนาการด้านการวางแผน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ด้านการจัดองค์กร

ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ และการเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ด้านการจัดองค์กร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการในโรงเรียน จำแนกตามโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านกรมองเห็น ด้านการได้ยิน และด้านสติปัญญา

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวม พบว่า ปัญหาการจัดและดำเนินโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการจัดองค์กร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.99$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละรายการของปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการจัดองค์กร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อยทุกรายการเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการจัดองค์กรของแต่ละกลุ่มโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ พบว่ามีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อยทุกกลุ่มโรงเรียน

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการจัดองค์กรตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการระหว่างกลุ่มโรงเรียนด้านการมองเห็น กลุ่มโรงเรียนด้านการได้ยิน และกลุ่มโรงเรียนด้านสติปัญญา พบว่า มีปัญหาการจัดและดำเนินโครงการนันทนาการด้านการจัดองค์กรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ด้านการจัดบุคลากร

ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ และการเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ด้านการจัดบุคลากร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการในโรงเรียน จำแนกตามโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านกรมองเห็น ด้านการได้ยิน และด้านสติปัญญา

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวม พบว่า ปัญหาการจัดและดำเนินโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการจัดบุคลากร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.14$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละรายการของปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการจัดบุคลากร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นในรายการต่อไปนี้ที่มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับมาก คือ

- ขาดครูหรือบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัด โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ($\bar{X} = 2.61$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการจัดบุคลากรของแต่ละกลุ่มโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ พบว่ามีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อยทุกกลุ่มโรงเรียน

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการจัดบุคลากรตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ ระหว่างกลุ่มโรงเรียนด้านการมองเห็น กลุ่มโรงเรียนด้านการได้ยิน และกลุ่มโรงเรียนด้านสติปัญญา พบว่า มีปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการด้านการจัดบุคลากร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ด้านการจัดงบประมาณ

ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ และการเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการจัดงบประมาณ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการในโรงเรียน จำแนกตามโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ด้านการได้ยิน และด้านสติปัญญา

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวม พบว่า ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการจัดงบประมาณ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.28$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละรายการของปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการจัดงบประมาณ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อยทุกรายการเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการจัดงบประมาณของแต่ละกลุ่มโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ พบว่ามีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อยทุกกลุ่มโรงเรียน

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการจัดงบประมาณตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ ระหว่างกลุ่มโรงเรียนด้านการมองเห็น กลุ่มโรงเรียนด้านการได้ยิน และกลุ่มโรงเรียนด้านสติปัญญา พบว่า มีปัญหาการจัดและดำเนิน โครงการนันทนาการด้านการจัดงบประมาณ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์

ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ และการเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการในโรงเรียนจำแนกตามโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ด้านการได้ยิน และด้านสติปัญญา

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวม พบว่า ปัญหาการจัดและดำเนิน โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.14$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละรายการของปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นในรายการต่อไปนี้ที่มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับมาก คือ

- ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการนันทนาการสำหรับเด็กพิเศษ เช่น อักษรวิ่งสำหรับเด็กพิเศษ เช่น อักษรวิ่งสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเมื่อมีการจัดกิจกรรมกีฬาหรือทางอิฐบล็อกจากสำหรับเด็กที่บกพร่องทางการมองเห็น ($\bar{X} = 2.58$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ของแต่ละกลุ่มโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ พบว่ามีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อยทุกกลุ่มโรงเรียน

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ ระหว่างกลุ่มโรงเรียนด้านการมองเห็น กลุ่มโรงเรียนด้านการได้ยิน และกลุ่มโรงเรียนด้านสติปัญญา พบว่า มีปัญหาการจัดและดำเนิน โครงการนันทนาการด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.6 ด้านการอำนวยความสะดวก

ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ และการเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ด้านการอำนวยความสะดวก ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการในโรงเรียน จำแนกตามโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ด้านการได้ยิน และด้านสติปัญญา

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวม พบว่า ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการอำนวยความสะดวก ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.87$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละรายการของปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการอำนวยความสะดวก ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อยทุกรายการเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการอำนวยความสะดวกของแต่ละกลุ่มโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ พบว่ามีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อยทุกกลุ่มโรงเรียน

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการอำนวยความสะดวกตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ ระหว่างกลุ่มโรงเรียนด้านการมองเห็น กลุ่มโรงเรียนด้านการได้ยิน และกลุ่มโรงเรียนด้านสติปัญญา พบว่า มีปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการด้านการอำนวยความสะดวกไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.7 ด้านการประสานงาน

ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ และการเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ด้านการประสานงาน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการในโรงเรียน จำแนกตามโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ด้านการได้ยิน และด้านสติปัญญา

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวม พบว่า ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการประสานงาน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.98$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละรายการของปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการประสานงาน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อยทุกรายการเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการประสานงานของแต่ละกลุ่มโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ พบว่ามีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อยทุกกลุ่มโรงเรียน

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการประสานงานตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ ระหว่างกลุ่มโรงเรียนด้านการมองเห็น กลุ่มโรงเรียนด้านการได้ยิน และกลุ่มโรงเรียนด้านสติปัญญา พบว่า มีปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการด้านการประสานงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.8 ด้านการรายงานผล

ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ และการเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการรายงานผล ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการในโรงเรียน จำแนกตามโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ด้านการได้ยิน และด้านสติปัญญา

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวม พบว่า ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการรายงานผล ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.91$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละรายการของปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการรายงานผล ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อยทุกรายการเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการรายงานผลของแต่ละกลุ่มโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ พบว่ามีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อยทุกกลุ่มโรงเรียน

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการรายงานผลตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้

ผิชอบโครงการนันทนาการ ระหว่างกลุ่ม โรงเรียนด้านการมองเห็น กลุ่ม โรงเรียนด้านการได้ยิน และกลุ่มโรงเรียนด้านสติปัญญา พบว่า มีปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการด้านการรายงานผล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทดสอบค่าเฉลี่ยของปัญหาการจัดและดำเนินการด้านการรายงานผลเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ พบว่า กลุ่มโรงเรียนด้านการได้ยินและกลุ่มโรงเรียนด้านการมองเห็นมีปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มโรงเรียนด้านการมองเห็นมีปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ด้านการรายงานผล มากกว่ากลุ่มโรงเรียนด้านการได้ยิน

3.9 ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ

ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ และการเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการในโรงเรียน จำแนกตามโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ด้านการได้ยิน และด้านสติปัญญา

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวม พบว่า ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.03$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ มีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อยทุกด้านเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษของแต่ละกลุ่ม โรงเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ พบว่ามีปัญหาการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับน้อยทุกกลุ่มโรงเรียน

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ ระหว่างกลุ่มโรงเรียนด้านการมองเห็น กลุ่มโรงเรียนด้านการได้ยิน และกลุ่มโรงเรียนด้านสติปัญญา พบว่า มีปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการ ในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ โดยผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยในประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบ โครงการนันทนาการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุโดยเฉลี่ยของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบดำเนินโครงการนันทนาการมีอายุ 41-50 ปี ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการส่วนใหญ่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเด็กพิเศษ 1-5 ปี รองลงมา มีประสบการณ์เกี่ยวกับเด็กพิเศษ 11-16 ปี ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ที่มีอายุในวัยนี้ เป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะสูง มีความรู้ความสามารถในการพิจารณาเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผล และมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี สามารถบริหารงานภายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าโดยส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิงก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมร อนันตรักษ์ (2536) ได้เสนอแนะว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีสำคัญยิ่งที่จะเป็นผู้นำเป้าหมาย นโยบายการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติงานให้เป็นผลสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเฉพาะตัวสูง วุฒิการศึกษาจึงไม่ควรต่ำกว่าปริญญาตรี

ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมวิชาการเกี่ยวกับการจัดโครงการนันทนาการสำหรับเด็กพิเศษ โดยผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรม 1-3 ครั้ง ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ผู้จัดและดำเนินการโครงการนันทนาการควรจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนันทนาการเป็นอย่างดี โดยเฉพาะการจัดนันทนาการให้กับเด็กพิเศษควรจะมีกิจกรรมที่เหมาะสมได้จึงจะมีความเหมาะสมกับเด็กพิเศษ ซึ่ง คณิต เขียววิชัย (2534) ได้กล่าวว่าโรงเรียนจัดได้ว่าเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนที่สำคัญอันหนึ่ง ดังนั้นนอกจากจะให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียนแล้วก็ควรจะได้จัดกิจกรรมอื่นๆ เพื่อพัฒนาตัวนักเรียนให้มีคุณธรรมอีกด้วย การที่นักเรียนมีความรู้รอบรู้ได้นั้นไม่เพียงพอสำหรับบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียน จะต้องจัดโครงการหรือดำเนินกิจกรรมอื่นๆ เพื่อช่วยพัฒนาตัวเด็กนักเรียนให้มีความรู้ความสามารถพร้อมไปด้วยคุณธรรม การจัดนันทนาการให้กับเด็กนักเรียนจึงมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ผู้จัดจะต้องรู้จักการวางแผนและจัดทำเป็นโครงการนันทนาการสำหรับประเภทนั้นๆ ผู้จัดนันทนาการควรจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนันทนาการไม่ว่าจะจัดประเภทใดก็ตาม

2. ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการ ในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษที่ พบว่า โรงเรียนมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

2.1 ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ด้านการวางแผน

จากผลการวิจัย ปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ด้านการวางแผนทั้ง โดยรวมและรายข้อ พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดวางแผนโครงการนันทนาการเป็นอย่างดี ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการจะมีการประชุมวางแผนในการปฏิบัติงานล่วงหน้า ก่อนจะเปิดภาคการศึกษา และจัดการประชุมอยู่เป็นประจำ อย่างไรก็ตามการวางแผนยังคงเป็นสิ่งสำคัญในการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการ ซึ่ง อนันต์ เกตุวงศ์ (อ้างถึงใน ศิลปพงศ์ ศรีวุฒิ, 2523) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของแผนงานและนโยบายที่ดีว่า ควรประกอบด้วย

1. สะท้อนให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของแผนงาน
2. สอดคล้องด้วยกัน สนับสนุนซึ่งกันและกัน
3. ควรแยกออกจากแนวปฏิบัติ
4. เป็นลายลักษณ์อักษร

กมลิต เขียววิชัย (2534) ได้กล่าวถึงกระบวนการวางแผนในการจัดโครงการนันทนาการไว้ว่า การวางแผนที่ดีจะช่วยให้การจัดโครงการสามารถกำหนดรูปแบบที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำโครงการ ไปใช้ต่อไป เพราะการวางแผนที่ดีนั้นจะช่วยให้การจัดดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้เป็นอย่างดี และสามารถเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ในระยะยาวได้อีกด้วยซึ่งวัตถุประสงค์ของโครงการนั้นจะต้องมุ่งสร้างความพึงพอใจให้กับสมาชิก และต้องรวมสิ่งที่พึงปรารถนาของสังคมอีกด้วย ผู้จัดนันทนาการจะต้องเลือกกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการของสมาชิก และเป็นประโยชน์ในการช่วยพัฒนาคนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมอีกด้วย การวางแผนการดำเนินงานทางนันทนาการนั้น ไม่สมควรที่จะจัดทำเฉพาะกลุ่มคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ควรจะได้ประสานงานกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และบุคคลที่มีบทบาทในการดำเนินงานในสังคมนั้นๆ ทั้งนี้เพื่อให้โครงการเป็นที่ถูกต้องและถูกใจสมาชิกของสังคมส่วนรวม และจะเป็นหนทางหนึ่งที่ทำให้โครงการนันทนาการบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้เป็นอย่างดี

2.2 ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ด้านการจัดองค์กร

จากผลการวิจัยพบว่ามี ปัญหาอยู่ในระดับน้อยทั้ง โดยรวมและรายข้อ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารมีการวางโครงสร้างการบริหารงาน ไว้อย่างชัดเจน มีการกำหนดขอบเขตของแต่ละงานไว้อย่างชัดเจน โดยมีการมอบหมายและกระจายงานตามแผนงานและ โครงการให้กับฝ่ายต่างๆอย่างเหมาะสม ซึ่งศาสตราจารย์ William J. Mcclamey (อ้างถึงใน สุภาพ พลอยแหวน, 2540) ได้สรุปองค์ประกอบขององค์กรในแง่ของการจัดองค์กร ได้ดังนี้ คือ

1. องค์กร คือ การรวมกลุ่มของบุคคลอย่างมีระเบียบแบบแผน
2. องค์กร มีความต้องการ หรือมีจุดประสงค์ร่วมกันของบุคคลที่เกี่ยวข้องในงานในรากฐานสำคัญ
3. การจัดองค์กร เป็นการเกี่ยวข้อง โดยเจตนาและมีจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานร่วมกันในการทำงานที่มีความร่วมมือกันอย่างมีระเบียบ
4. องค์กรเป็นระยะหนึ่งของสังคม เป็นสังคมที่มีโครงสร้างที่มีรูปแบบ โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างนายกับลูกน้อง
5. องค์กรเป็นองค์กรดาว จะต้องมีการมีระเบียบวินัยและเทคนิคในการปฏิบัติงาน
6. องค์กรสามารถที่จะพัฒนาความต้องการขององค์กร ได้ ซึ่งการพัฒนาต้องดำเนินไปตามแนวนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์กร

2.3 ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ด้านการจัดบุคลากร

จากผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่ในรายข้อปัญหาที่พบมากได้แก่

- ขาดครูหรือบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ

นอกจากนี้พบปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารให้ความสำคัญต่อครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ รับฟังความคิดเห็นต่างๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ ได้แสดงออกถึงความสามารถที่มีอยู่ ดังที่ บิทเทิล (Bittel, 1974 อ้างถึงใน บรรเจิด โชติเกษมศรี, 2529) ได้เสนอว่า “ ขวัญที่ดีของบุคคลนั้น ย่อมเกิดจากทัศนคติของบุคคลที่มีต่องานต่อผู้ร่วมงาน ต่อโอกาสที่ได้รับการส่งเสริมให้ก้าวหน้า และต่อความเชื่อมั่นในตัวผู้บังคับบัญชา” และ คณิต เขียววิชัย (อ้างถึงใน สมบัติ กาญจนกิจ, 2535) ได้กล่าวว่า การจัดดำเนินการโครงการนันทนาการจำเป็นต้องอาศัยบุคลากร ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นทั้งผู้นำ และผู้ร่วมงานที่จะทำหน้าที่

ดำเนินโครงการให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้น ผู้จัด หรือเจ้าของโครงการควรจะต้องพิจารณาว่าในการจัดโครงการนั้นหนทางการนั้นมีบุคลากรเพียงพอหรือไม่และเขาเหล่านั้นมีความรู้ความสามารถเพียงพอแก่การปฏิบัติงานในเรื่องดังกล่าวหรือไม่ ถ้าหากผู้จัดตรวจพบปัญหาในเรื่องดังกล่าวนี้ อาจจะต้องใช้ความสามารถในการติดต่อประสานงานกับหน่วยอื่นๆ เพื่อให้ได้บุคลากรจากหน่วยงานนั้นๆ มาช่วยดำเนินการ หรือถ้าหากจะพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ได้เข้ารับการอบรมหรือศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการจัดดำเนินโครงการอย่างเพียงพอ และจะเป็นประโยชน์ในการจัดโครงการในโอกาสต่อไป

2.4 ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการจัดงบประมาณ

จากผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งโดยรวมและรายข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากทางโรงเรียน ได้จัดสรรงบประมาณไว้อย่างเพียงพอ ทางโรงเรียนสามารถหางบประมาณจากแหล่งอื่นมาสนับสนุนการจัดโครงการนันทนาการในโรงเรียน ซึ่ง เฮอร์แมน (Herman, 1977 อ้างถึงใน ศิลป์พงศ์ ศรีวุฒิ, 2523) ได้เสนอแนะถึงแผนการหารายได้ของโรงเรียนว่า รายได้ของโรงเรียนอาจได้จาก รัฐบาล จังหวัด ค่าเล่าเรียน ยังรวมถึง

1. การเก็บผลประโยชน์จากการลงทุน
2. เงินสนับสนุนของการจัดโปรแกรม (ค่าธรรมเนียม ค่าสอนภาคฤดูร้อน

ค่าอาหารกลางวัน)

3. เงินตอบแทนจากท้องถิ่น (กีฬา ดนตรี การจัดสโมสรต้นนิบาต ผู้ใช้อุปกรณ์โรงเรียนด้านนันทนาการ)
4. ค่าผ่านประตู (งานบันเทิง การแข่งขันกีฬา)

คลินิต เขียววิชัย (2534) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดทำโครงการนั้นงบประมาณจัดได้ว่าเป็นหัวใจที่สำคัญอันหนึ่งทีเดียว เพราะว่าการจัดกิจกรรมใดก็ตามถ้าหากขาดงบประมาณแล้ว การดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ก็อาจจะต้องหยุดชะงักกลางคัน หรือดำเนินไปได้ไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้น การจัดทำโครงการนั้นผู้จัดควรจะได้ทำการสำรวจแหล่งงบประมาณก่อนว่าในการจัดดำเนินโครงการดังกล่าวจะมีงบประมาณสนับสนุนมาก-น้อยเพียงใด ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับการจัดการในส่วนอื่นๆ ของโครงการ

2.5 ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์

จากผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่ในรายข้อปัญหาที่พบมากได้แก่

- ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการนันทนาการสำหรับเด็กพิเศษ เช่น อักษรวีงสำหรับเด็กที่บกพร่องทางการได้ยินเมื่อมีการจัดกิจกรรมกีฬาหรือทางอิฐบล็อกสำหรับเด็กที่บกพร่องทางด้านการมองเห็น

นอกนั้นมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ซึ่ง สมพงษ์ เกษมสิน (2523) ได้เสนอแนะว่า วัสดุ อุปกรณ์ ซึ่งนับรวมถึงอาคารและสถานที่เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำให้การบริหาร ประสบผลสำเร็จ ได้ผลสำเร็จได้ผลสมบูรณ์เป็นการบริหารอย่างแท้จริง และให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ควรยึดหลักการดังต่อไปนี้

1. ใช้วัสดุตามความเหมาะสม
2. ใช้ให้ได้ผลคุ้มค่า
3. ใช้อย่างประหยัดทั้งแรงงาน เงินและเวลา
4. ก่อนใช้อุปกรณ์ทุกครั้ง ต้องทดลองเสียก่อนใช้ได้ดี สะดวกและพอเหมาะกับ

เวลา ระวังอย่าให้การใช้อุปกรณ์ต้องติดขัดระหว่างใช้

คณิต เขียววิชัย (2534) ได้กล่าวถึง การจัดทำโครงการนั้นควรจะได้คำนึงถึงสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ หรือที่สามารถจะให้บริการแก่สมาชิก ได้อย่างเพียงพอ ดังนั้นขนาดของสถานที่ และจำนวนวัสดุอุปกรณ์ ควรจะมีขนาดที่พอเหมาะแก่สมาชิก ทั้งนี้เพราะว่าในการจัดกิจกรรมต่างๆ นั้น จะต้องอาศัยสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ เพื่อให้สมาชิก ได้มีโอกาสร่วมในกิจกรรมนั้น ให้มากที่สุด ถ้าหากกิจกรรมใดที่มีขนาดของสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่เพียงพอก็จะเป็นผลให้การจัด กิจกรรมดำเนิน ไปอย่างไม่ราบรื่นนัก เพราะสมาชิกบางส่วนจะต้องเสียเวลารอคอยมากในการทำ กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง การรอกคอยนี้เองอาจจะมีผลต่อความประทับใจในการเข้าร่วมกิจกรรมก็ย่อม เป็นได้

2.6 ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ด้านการอำนวยความสะดวก

จากผลการวิจัยพบว่า ทั้งโดยรวมและรายช้อมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ผู้วิจัยเห็นว่า อาจเนื่องมาจากในการปฏิบัติงานเมื่อครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ ได้รับมอบหมาย ครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการสามารถสั่งการ ตรวจสอบ สอน แนะนำและสนใจ อาจจะเป็นลักษณะขอความช่วยเหลือจากครูท่านอื่นๆเพื่อให้งานนั้นบรรลุผล สมพงษ์ เกษมสิน (2523) นั้น ได้กล่าวไว้ว่า การอำนวยความสะดวกที่ดีนั้น คือการทำให้ผู้ได้บังคับบัญชา หรือคนงานทราบว่าเขาจะต้องทำอะไร ทำอย่างไร และทำเมื่อใด อย่างไรก็ตาม ผลที่จะสำเร็จตามที่เราร้องการนั้นขึ้นอยู่กับความเข้าใจร่วมกันของการอำนวยความสะดวกระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ได้บังคับบัญชา แต่การทำความเข้าใจดังกล่าวมักเกิดความเข้าใจผิดกันบ่อยในการปฏิบัติงานเพราะการสั่งงานที่ผู้บังคับบัญชาหมายความว่าอย่างหนึ่งนั้น

บางทีผู้ได้บังคับบัญชากลับตีความหมายไปอีกอย่างหนึ่ง อีกประการหนึ่ง ผู้บริหารควรจะรู้ขอบเขตแห่งความสามารถของผู้ได้บังคับบัญชาและปริมาณที่จะมอบหมายให้เขาทำเสียก่อน เพื่อประกันความล้มเหลวในการสั่งงาน นอกจากนี้ผู้บริหารจำเป็นต้องแน่ใจว่าผู้รับคำสั่งมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ หากมีข้อสงสัยก็อาจมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือปรึกษาหารือ ซึ่งวิธีการเหล่านี้ จะช่วยลดความยุ่งยากและเสียเวลาลงไปได้มาก ดังที่ ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์ (2529) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า การสั่งการ คือ การชี้แจงงานให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการของหน่วยงานสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสั่งงานควรระมัดระวังถึงการใช้อำนาจ ทำให้ ตลอดจนจนประสบการณ์นำมาประสานให้คล้องกัน ซึ่งวิธีการสั่งงานสามารถจำแนกตามลักษณะของการปฏิบัติงานได้ 4 ประเภทดังนี้

1. การสั่งการ โดยตรง
2. การสั่งแบบขอร้อง
3. การสั่งแบบเสนอแนะ
4. การสั่งการแบบอาสาสมัคร

และผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการควรที่จะมีการติดตามผลอยู่เป็นระยะๆ เพื่อให้รู้ถึงความสำเร็จของงานนั้นๆ

2.7 ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ด้านการประสานงาน

จากผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายข้อมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการและหลักการประสานงานเป็นอย่างดี และสามารถประสานงานเกี่ยวกับการจัดดำเนินการโครงการนันทนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะเป็นผลดีต่อการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียน ดังที่ สมพงษ์ เกษมสิน(2523) ได้เสนอว่า “การประสานงานเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตัวบุคคลเป็นสำคัญและเป็นสิ่งที่นักบริหารหรือหัวหน้าจะต้องสร้างสรรค์บรรยากาศของความร่วมมือร่วมใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานประสานสอดคล้องกลมกลืนราบรื่น และเรียบร้อย บรรลุเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด”

2.8 ปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ด้านการรายงานผล

จากผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายข้อมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ผู้วิจัยเห็นว่า ใน การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายนั้น ครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการมีความรู้ความเข้าใจในหลักวิธีการประเมินผล สามารถประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติงานหลังเสร็จสิ้นโปรแกรม หรือ รายงานอยู่เป็นระยะๆ จะทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและแก้ปัญหานั้นๆ ได้ทัน และเป็นการพัฒนาการจัดโครงการนันทนาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การบริหารงานที่ดีนั้น นอกจากจะมี

โครงการ แผนงาน และวิธีการที่ดีแล้วการประเมินผลเพื่อรักษาคุณภาพของงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย นับว่ามีความสำคัญและจำเป็นมาก ดังที่ ไพโรจน์ ติตปรีชา (อ้างถึงใน กุลยา อนันตวงศ์, 2539) ได้เสนอแนะว่า แผนงานเมื่อนำมาปฏิบัติ เมื่อปฏิบัติเสร็จเรียบร้อยตามแผนแล้ว ในทางปฏิบัติจะต้องมีการตรวจสอบ และการประเมินผลตามแผน เมื่อพิจารณาประเมินผลในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) เพื่อประเมินประสิทธิภาพและสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระหว่างดำเนินการและเมื่อโครงการเสร็จสิ้นไปแล้ว โดยประเมินว่าได้ดำเนินการตามกำหนดเวลาหรือไม่
 2. ด้านคุณภาพ (Quality) เป็นการประเมินผลเกี่ยวกับคุณภาพของการปฏิบัติงาน และผลที่ได้รับจากแผนหรือโครงการว่าตรงตามมาตรฐานที่ต้องการหรือไม่
 3. ด้านเศรษฐกิจและการเงิน (Economic and Financial Assessment) เป็นการประเมินว่าโครงการใดได้ผลคุ้มค่ากับการลงทุน เป็นการควบคุมค่าใช้จ่ายในระหว่างดำเนินการและเป็นการพิจารณาถึงผลที่ได้รับเปรียบเทียบกับทุนที่ได้ลงไป
 4. ด้านการบรรลุเป้าหมาย (Goal Attainment) เป็นการประเมินผลของแผนและโครงการว่าสามารถแก้ปัญหาที่ต้องการ ได้มากน้อยเพียงใด และเป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้หรือไม่
- คณิต เขียววิชัย (อ้างถึงใน สมบัติ กาญจนกิจ, 2535) ได้กล่าวถึงการประเมินผลโครงการ ไว้ว่า ผู้จัดทำโครงการควรจะต้องกำหนดวิธีการสำหรับการประเมินผลโครงการไว้ด้วย เพราะการประเมินผลโครงการนั้นจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการปรับปรุงแก้ไขโครงการ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้เป็นอย่างดีขึ้นซึ่งส่วนนี้ก็เป็นส่วนสำคัญอันหนึ่งของโครงการ ถ้าหากโครงการใดไม่มีการประเมินผลก็อาจจะส่งผลทำให้โครงการนั้นไม่มีโอกาสได้รับการปรับปรุงและส้างตั้งงนทำให้ขาดความนิยมไปในที่สุด

เมื่อพิจารณาโดยรวมจากรายด้านทั้ง 8 ด้านสรุปได้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับที่น้อยทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าสัดส่วนระหว่างเด็กพิเศษกับครูมีความเหมาะสมกัน พบว่าจำนวนนักเรียนกับจำนวนครูมีความสมดุลกัน ซึ่งครูสามารถดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึงเพราะเด็กนักเรียนมีจำนวนน้อย โดยจะส่งผลถึงการจัดดำเนินการในด้านต่างๆให้มีปัญหาลดน้อยลงไป เช่น ด้านสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เพราะสถานที่ และวัสดุนั้นมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น ที่สำคัญ พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่สังกัดกองการศึกษาเพื่อคนพิการและกองการศึกษาเพื่อคนพิการจัดร่วมมีการจัดวางแผนการบริหารงานเป็นอย่างดี ผู้บริหารและครูมีการประชุมวางแผนในการปฏิบัติงานล่วงหน้าก่อนจะเปิดภาคเรียนการศึกษา และจัดการประชุมอยู่เป็นประจำ

3. การเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษด้านการรายงานผล ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการในโรงเรียนจำแนกตามโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ด้านการได้ยิน และด้านสติปัญญา

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ โดยรวม ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการจัดบุคลากร ด้านการจัดงบประมาณ ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการประสานงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ในด้านการรายงานผล มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เหตุที่เป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายนั้น ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ น่าจะมีความรู้ความเข้าใจในหลักวิธีการประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานหลังเสร็จสิ้นโปรแกรม ที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มโรงเรียน อีกทั้งความทันสมัยของเทคโนโลยีในปัจจุบัน ซึ่งมีความก้าวหน้าไปเป็นอย่างมาก เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งปัจจุบันเป็นอุปกรณ์ที่มีความจำเป็นต่อทุกๆหน่วยงาน ให้ความสะดวกและรวดเร็วในการจัดทำแบบฟอร์มการรายงานผล และการปฏิบัติงานครั้งต่อไปอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้มีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาการจัดและดำเนินการ ด้านการรายงานผล ที่แตกต่างกันออกไป ในด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการจัดบุคลากร ด้านการจัดงบประมาณ ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการประสานงาน ที่มีปัญหาการจัดและดำเนินการที่ไม่แตกต่างกัน ทั้ง 7 ด้านนั้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าจะอาจเกิดจากการดำเนินงานทั้ง 7 ด้านนี้สามารถที่จะติดตามได้จากในการประชุมประจำภาคการศึกษา หรือการประชุมประจำปีของโรงเรียน ผู้บริหารและครูจะต้องมีการกล่าวถึงนโยบายในการปฏิบัติงาน คณะกรรมการและสายงานในการปฏิบัติงาน และผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการทำงาน จากที่กล่าวมานี้ อาจทำให้การรับรู้ปัญหาการจัดและดำเนินการในด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการจัดบุคลากร ด้านการจัดงบประมาณ ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการประสานงาน ของกลุ่มโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ด้านการได้ยิน และด้านสติปัญญา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ ควรจะมีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานภายในโรงเรียน และมีความเข้าใจในการเลือกและปรับปรุงดัดแปลงกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับเด็กพิเศษ
2. ครูหรือบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัด โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษยังมีอยู่ในระดับน้อย
3. ไม่ควรให้ครูมีภาระอื่นที่ต้องรับผิดชอบมากเกินไป
4. ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการนันทนาการสำหรับเด็กพิเศษ เช่น อักษรวิ่งสำหรับเด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน เช่น เมื่อมีการจัดกิจกรรมกีฬา หรือทางอิฐบล็อกสำหรับเด็กที่บกพร่องทางด้านการมองเห็น เป็นต้น
5. ผู้บริหารควรให้การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้ศึกษาหาความรู้ หรืออบรมดูงานเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
6. ควรจัดให้มีการอบรมครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องในด้านต่างๆ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กพิเศษ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะมีการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ
2. ควรจะมีการศึกษาปัญหาและการจัดดำเนินการ โครงการนันทนาการในโรงเรียน จำแนกตาม โรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านการมองเห็น ด้านการได้ยิน ด้านสติปัญญา และด้านร่างกาย
3. ควรจะมีการเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินการ โครงการนันทนาการระหว่างผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบโครงการนันทนาการ
4. ควรจะมีการเก็บข้อมูลในการวิจัยโดยใช้หลายๆวิธี เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต และอื่นๆ เพื่อความสมบูรณ์ของการดำเนินการวิจัย